

Appendix C

Observations Conservatoire teachers

Observations Teacher CV2

12-03-2024 11:35 – 12:00 Vocal student 1

Kort introductie over wat er gaande is in het leven.

Er wordt niet ingezongen omdat het niet bij de module hoort.

Docent vertelt een opdracht. Docent vraagt wat er ookalweer behandeld is. Als de student het niet meer goed weet, vult de docent het aan.

Docent legt heel beeldend uit wat er gebeurt met je stembanden.

Student doet een voorbeeld en docent legt uit wat er gebeurt, student doet het nog eens en het is anders. Docent vraagt wat het verschil is tussen beiden en wat voor verschil er is.

Veel uitproberen, de docent geeft veel tips, en student werkt hier mee. Student geeft veel feedback. Ze zijn bezig met het verwerken van technische termen naar hoe je dit kan uitleggen zonder het technisch uit te leggen.

Er wordt gewerkt met falset. Wat er allemaal hoort bij falset.

Docent geeft veel ruimte om leerling zelf het repertoire te laten kiezen.

Docent gebruikt de term 'heel goed' vaak.

Er worden veel technische termen uitgelegd.

Student vraagt veel dingen die ervaren worden. Docent legt veel uit en beantwoordt veel vragen en verklaart alle dingen die ervaren worden. Zo gaat het eigenlijk de hele tijd door.

Er worden dingen ervaren, vervolgens legt de docent het uit.

Hoogte, volume, helderheid, heesheid, luid,

Aanzetten? Falset, Spreekstem, Twang

Alle kwaliteiten komen terug en er wordt veel gefocust op hoe dingen voelen en ervaren worden. En welk soort karakter, welk image, welk explicit motor learning hoort bij welk gevoel?

Als er dingen uitgetoetst worden, geeft de docent feedback tijdens het voorbeeld door om gelijk aanwijzingen te geven.

Docent doet heel veel voor, student kopieert. Alle dingen die de leerlingen uitprobeert, doet de docent voor.

Einde van de les geeft de docent nog snel het huiswerk mee, gebaseerd op het laatste onderdeel wat ze gedaan hebben in de les.

Veel technische termen, veel voorbeelden, veel voor en na doen,

12:00 – 12:25 Vocal student 2

Begin van de les gaat over in de vorige les, de student wordt gelijk in de theorie gegooit van de vorige leerlingen.

Er wordt gelijk als de vorige leerling weg is een opdracht gegeven. Er wordt niet ingezongen en wordt ook niet even gepraat over wat er gaande is.

Student doet het voorbeeld voor en docent geeft feedback tijdens de opdracht, hierdoor wordt het beter en de docent complimenteert dit.

Aan de hand van de opdracht, wordt de bijbehorende theorie gevraagd.

Als de student even genegeerd wordt doordat het gek klinkt, vangt de docent dit op door te beamen dat het gek voelt en uit te leggen waardoor dit komt.

Docent geeft tijdens oefeningen veel vocale en fysieke voorbeelden om te zorgen dat de student naar het juiste geluid komt.

Theorie wordt teruggevraagd, als er onderwerpen onduidelijk zijn, verduidelijkt de docent dit.

Docent gebruikt allemaal verschillende voorbeelden om de theorie duidelijk te maken.

Er wordt ook gevraagd aan de student om bestaande stemmen te analyseren.

Piano wordt tot nu toe bijna niet gebruikt.

Er wordt tot nu toe nog bijna geen aandacht besteedt aan de houding.

Het einde van de les wordt weer iets voorgedaan aan de student die daarna komt.

Tijdens de les worden opnames gemaakt, zodat de leerling thuis nog kan naluisteren

12:30 – 12:50 Vocal student 3

Begin van de les wordt dit keer wel gepraat over hoe het gaat.

Deze student is nog niet bekend met sommige termen, de docent benadert deze termen, door echt alleen maar te werken met metaforen.

Aan de hand van deze metaforen probeert een de leerling de goede kwaliteit te vinden, en de docent geeft steeds meer handvaten om dit voor elkaar te krijgen. Langzamerhand worden er iets meer technische termen gebruikt.

Handgebaren worden ook steeds gebruikt om dingen duidelijk te maken.

Repertoire dat voorbijkomt mag een leerling zelf kiezen on the spot.

Leerling probeert iets uit en docent onderbreekt niet. Aan het eind vraagt de docent pas wat er allemaal ervaren wordt.

Opnames die in de les worden opgenomen, worden gelijk teruggeluisterd en geanalyseerd. Docent geeft complimenten, maar wil ook weten wat de leerling zelf hoort. Veel antwoorden worden voorgezegd door de docent.

12:50 – 13:20 Vocal student 4

Les begint met inzingen. Docent doet oefening een keer voor. Na een paar keer geeft de docent feedback op de oefening. Docent speelt de oefening en de noten mee op de piano. De volgende oefening gaat precies zo. **Warming-up gaat over alle registers.**

Docent vraagt welk nummer er gedaan wordt en aan de hand daarvan wordt de laatste warming-up oefening gedaan. De docent speelt bijna alle noten mee, maar af en toe laat ze de docent het zelf uitzoeken. **De feedback die de docent geeft, doet ze altijd eerst zelf een beetje voor om het uit te leggen.**

De student introduceert een lied wat ze wil zingen. De docent en student luisteren er samen naar, de docent kent het niet.

Ze analyseren het lied samen. Wat hoort de student, wat wil ze zelf, wil ze zelf hetzelfde doen? **Het duurt even voordat de docent de akkoorden heeft.**

Ze proberen het even en de docent vraagt aan de leerling welke keuzes ze waar wil maken. Sommige dingen lukt de student niet, de docent doet veel dingen voor, de student kopieert alles.

Om haar moeilijkheden te overkomen, doen ze een oefening. Er worden kwaliteiten erbij gevoegd en de student krijgt bepaalde oefeningen die ze on the spot moet doen. Haar stem klinkt niet per se anders na de oefeningen, maar misschien is het ook iets mentaals voor de student, want ze begint hierna er niet meer over.

De docent legt uit hoe de student dit het beste kan aanpakken, tips over hoe ze het liedje thuis kan oefenen. Ze pakken een stukje en doen dan samen wat de student thuis moet gaan doen. **Heel veel voordoen en nadoen.**

Observations Teacher CV1

13-03-2024 10:30 – 11:30 Vocal student 1

Er wordt kort gesproken over de doelen die de aankomende weken voor de boeg liggen bij de student. Er wordt ook even gekeken naar hoe de student zich voelt.

Les begint met inzingen, student doet een oefening en de docent geeft na een paar keer doen gelijk feedback, eerst positieve feedback en dan opbouwende feedback. Er wordt een metafoor gebruikt om een aandachtspunt duidelijk te maken. De student doet iets goed, de docent wijst de leerling hierop en zorgt dat de leerling bewust is van de vooruitgang. Dit nieuwe gegeven wordt ook gelijk gekoppeld aan het studeren thuis.

Oefening gaat verder en docent geeft weer verdere instructies. Docent speelt akkoorden op de piano en de student volgt. Het gaat zo een tijdje door, docent geeft af en toe aanwijzingen en vraagt af en toe hoe het voelt aan de student.

Het gebeurt af en toe ook dat de docent vraagt wat er beter kan en dat de student het zelf moet invullen.

Er wordt opnieuw een metafoor gebruikt. Docent doet het ook voor. Af en toe geeft de docent ook uitleg bij waarom een oefening fijn is en hoe dit de student zou kunnen helpen. Om bepaalde opdrachten uit te leggen doet de docent het voor en als de student het niet helemaal snapt, doet de docent 'verkeerd' voor en mag de student haar aanwijzingen geven om te zorgen dat ze weet hoe het wel moet.

Er wordt overgegaan naar het lied, student zingt een stukje voor. Docent vraagt gelijk, wat betekent het voor jou en student kan hier niet zo goed antwoord op geven. Er wordt veel gelachen. Student verwerkt de feedback en ze doen het opnieuw. Docent geeft gelijk daarna positieve feedback.

Ze gaan verder in het stuk en docent laat de goede en minder goede manier horen. Ze laat dus duidelijk het verschil horen.

Ze zoomen in op een stukje wat lastiger is, er wordt veel met metaforen gewerkt, herhalen, het lichaam erbij halen, voor en nadoen. Als het een beetje lukt, benadrukt de docent dat ze wel haar eigen klank erdoorheen moet laten klinken, want die is zo mooi. Er wordt veel gebruik gemaakt van expressie, dingen moeten met 'meer humor' worden gezongen. Het wordt even gekoppeld aan het studeren thuis.

Moeilijke stukjes worden eruit gehaald, ook omdat de student aangeeft dat het moeilijk is. Student herhaalt veel, docent doet minder voor.

Als iets lukt zegt de docent veel, 'ja' en 'veel beter'.

Er wordt ook af en toe verwezen naar andere zangers, andere grootheden. Er worden tips gegeven hoe de student hier zelf thuis mee aan de slag kan.

'Helemaal niet gek' na een stuk zingen.

Veel dingen worden voorgespeeld op de piano ipv voorzongen door de docent. Om veel klinkers tevoorschijn te halen worden voorbeeld woorden gebruikt.

Iets moet superlelijk gezongen worden. Om bepaalde spanning weg te halen bij de student, dit wordt daarna gecombineerd met goede zingen.

Docent gaat naast de student zijn voor een heel kort voorbeeld, dit was voor het voorbeeld niet perse nodig?

Docent doet vooral veel 'foute' voorbeelden voor.

Docent kijkt goed naar student. Veel gebruik van vormingen van mond en lichamelijke aanwijzingen bij het geven van tips.

Student moet een moeilijke zin zingen, heel hoog en het lukt niet echt. Docent zingt een keer meer, gaat ernaast staan, en zingt de zin zo hoog mee. Visualisatie wordt daarna gebruikt om het te versterken, de student moet aan het hele orkest liggen.

Kwestie van trainen ook zegt de docent aan het eind. Er wordt nog tips meegegeven na dit oefenen.

Er wordt een nieuw stuk bij gehaald. Student mag kiezen welk onderdeel ze wil zingen. Er wordt eigenlijk aan dezelfde techniek gewerkt als het vorige stuk. Oefening van het begin van de les wordt erbij gehaald, docent benoemt wat dat voor verschil maakt, student herkent het. Dit gebeurt vaak. Nadruk ligt veel op klinkers.

Les wordt afgelopen.

Observations Teacher CP1

13-03-2024 12:00 – 12:45 Duo Lesson Singing and Piano

Docent zit naast de student omdat de bladzijdes omgedraaid moeten worden. De studenten beginnen te spelen en docent gaat dichterbij de piano zitten. De docent kijkt en luistert aandachtig, hij schrijft dingen op. Docent beweegt veel met het stuk, ademt mee en articuleert met zijn lichaam mee. Het hele stuk wordt doorgespeeld. De docent geeft even feedback op de Franse uitspraak van de zangeres. Docent gaat door naar feedback op de pianist. De frasering van de pianist moet duidelijker worden, er moeten keuzes gemaakt worden. De student moet eerder kijken naar de frasering, vergelijkbaar met de harmonie en de vingerzetting.

De les gaat verder, de docent zegt dat de pianist heel consistent en nog niet emotioneel speelt. Maar het begin moet simpel zijn, don't overthink it. De dynamiek moet op een andere manier benaderd worden. Er worden veel tips gegeven door de docent, veel aanwijzingen. Student geeft feedback over wat hij ervaren heeft op die onderwerpen. De docent gaat nu iets verder weg zitten. Het stuk wordt opnieuw helemaal gespeeld. Na het intro wordt het afgekapt, de docent geeft aan wat goed was hieraan. Ze beginnen opnieuw. Na een gedeelte stopt de docent het weer. De studenten spelen steeds verder en de docent kapt het af als hij wat wil zeggen. De docent gaat achter de piano zitten en speelt iets voor. De student staat ernaast en kijkt, bevestigt wat er docent speelt en vraagt af en toe verduidelijking. De student gaat weer zitten en probeert het na te doen, gelijk met zang erbij. Ze spelen het, de docent kapt het af en zegt er iets over, kleine technische aanwijzing voor de student en ze spelen het stukje opnieuw. Het wordt weer gestopt, docent gaat weer zitten en speelt iets voor. Hij doet iets voor en zegt dat dit een 'completely different color' heeft en dat het de dynamiek verandert. De feedback van hoe de zangstudent het voelt, wordt ook meegenomen in de feedback van de les.

Er komt een nieuwe student binnen. Ze gaan een duet zingen. De student speelt een heel klein loopje, de docent zegt dat het te veel klinkt als een percussie instrument, het moet meer als een fluit klinken, de feedback is de hand dichterbij de piano houden. Het wordt doorgespeeld. De docent zegt dat de pianostudent meer verschil moet horen in wanneer hij orkestpartijen speelt en wanneer hij solo instrumenten speelt.

13-03-2024 16:30 – 17:30 Piano student 1

De les begint met de vraag waar de docent mee bezig is. Dit wordt even verteld en dan gaat de student spelen. De docent leest de bladmuziek mee. Er gaat een beetje wat mis en de student maakt een awkward geluid. De docent stelt gerust en zegt neem je tijd. Eindigt met Bravo van docent, hij benoemt de dingen waar hij van onder de indruk is, de trillers worden heel goed organisch gespeeld, verder complimenteert hij de frasering, en verder geeft hij aan hoe hij dit verder als docent nog zou kunnen aanvullen. Ze hebben het over de frasering, ze kijken samen naar de bladmuziek en discussiëren er samen over. De docent speelt iets voor. Ze kijken weer naar de bladmuziek en docent speelt wat dingetjes voor. Docent vindt dat er meer eenheid gecreëerd moet worden in het lied, door de dynamiek wat dynamischer te laten verlopen. Ze pakken het begin eruit en kijken hoe ze dat daar kunnen toepassen. Student speelt het, docent stopt het en geeft feedback. Student speelt de hele bladzijde, zodat de docent dit kan horen. Student reageert soms gegeneerd als er iets niet lukt. Docent geeft compliment, heel uitgebreid.

Ze gaan naar het volgende stuk, iets wat ze nog een beetje moesten doornemen. Leerling speelt dit voor, dus geeft een beetje feedback.

Ze gaan door naar het volgende stuk. Ze gaan dit quatre-mains spelen. Docent vraagt aan de leerling wat er met dit stuk nodig is. Student geeft de moeilijkheden aan, het gaat om de trillers in het stuk en de docent geeft tools wat de student kan doen om dit voor elkaar te krijgen. Het gaat over de houding van de hand, de student doet het steeds een klein beetje voor en de docent corrigeert. Dit gaat even zo door. Docent legt uit waar de student lichamelijk op moet letten om het gezond te blijven doen.

Ze gaan spelen en na een paar maten stopt de docent met spelen, omdat hij het idee heeft dat de leerling zich inhoudt, de behandelen kort de dynamiek en doen het dan opnieuw. Na een gedeelte zegt de docent dat er te veel gehaast wordt, 'niet express' maar dat er wel op gelet moet worden. Er wordt een foute noot gespeeld en de docent benoemt dit snel, waarna ze weer doorgaan. De leerling heeft het niet heel goed voorbereid, en de docent vertelt dat dit een makkelijk stuk is, maar dat het dan juist voorbereid moet worden, omdat je er dan veel uit kan halen.

Er wordt besproken wat er wordt gedaan volgende les.

Ze spelen het twee handige stuk nog eens verder, met nog kleine aanpassingen erbij. Ze bespreken nog klemtonen in het spelen en de welke vingerzetting er nodig is. En het richten van de korte loopjes.

15:00 – 16:00 Piano student 2

Docent vraagt hoe het gaat sinds vorige week. Student geeft aan tegen wat voor dingen ze aangelopen is. Docent vraagt of ze het even wil voorspelen zonder erover na te denken, zodat hij kan kijken wat er gaande is. Hij gaat samen met de student naar de bladmuziek kijken en ze maken aantekeningen, hij maakt een opmerkingen over fraseringen en spiergebruik. Ze gaan hier samen mee aan de slag, de docent doet het een paar keer voor. Hij probeert de uitleg visueel te maken door voorbeelden te gebruiken. Ze werken er nog even door aan.

Student speelt het volgende stuk. Docent luistert en maakt aantekeningen op de bladmuziek. Als de student klaar is, geeft de docent zijn feedback. De student krijgt eerst algemenere feedback, vervolgens zoomt de docent meer in en vraagt hij wat de student vervelend vindt aan het stuk, om hopelijk daarmee tot de zere plek te komen. Ze behandelen moeilijkheden in het stuk dus vooral over frasering en het geheel maken van het stuk gaan. De student is nog niet helemaal overtuigd, de docent speelt voor wat hij bedoelt. Er wordt diep ingegaan op de bladmuziek van het stuk, alle kleine aanwijzingen die er staan. De dynamiek, frasering, accenten.

Ze laten vervolgens de bladmuziek iets meer los en geven een eigen interpretatie aan het stuk.

Vervolgens geeft de docent aan de student opties over het gebruik van de pedaal. Hij speelt de opties voor en geeft gelijk metaforen en beelden bij de stukken die hij speelt. De docent probeert tot de verbeelding van de student te spreken om haar uit te dagen om tot een soort storytelling te komen. Hij adviseert haar om het stuk te oefenen zonder

piano, om het stuk mentaal door te nemen en alle manieren van spelen in te beelden, hoe zou het klinken als je het in je hoofd verbeeld met een verhaal.

Student speelt het volgende stuk. Docent luistert en maakt aantekeningen op de bladmuziek. Achteraf geeft hij eerst gerichte complimenten op waarop de student vooruit is gegaan. Vervolgens gaan ze dieper in op de onderwerpen waar de student nog verder aan kan werken. Ze kijken samen naar de bladmuziek, de student probeert dingen uit, de docent speelt dingen voor en ze hebben het over verbeelding en de boodschap die overgebracht moet worden.

De docent vraagt of de student duidelijk heeft wat er thuis gedaan kan worden.

Observations Teacher CP2

14-03-2024 13:50 – 13:15 Piano student 1

Les begint met student die achter de piano zit, docent ernaast. Leerling speelt het eerste stuk en geeft halverwege aan dat een deel niet lukt, en stopt dus halverwege. Docent reageert hierop door eerst te vragen wat de student voor vingerzetting doet en vervolgens wat die zelf al geprobeerd heeft. Docent geeft aan dat ze er samen aan gaan werken, dat ze het samen doen. Student speelt het voor, maar lukt niet. Hij moet hem van de docent isoleren en alleen dat kleine stukje herhalen. De docent geeft een tip, hij mag tussendoor langer wachten.

Docent stelt veel vragen. De leerling moet zelf veel antwoorden geven op zijn vragen.

Docent legt uit waarom het nodig is om dingen te herhalen en benoemt de manier waarop ze net gewerkt hebben, excentrisch en incentrisch.

Het stuk wordt helemaal doorgespeeld. Als het af is vraagt de docent of er nog andere moeilijke stukken in zitten, student reageert dat het wel gaat lukken. Docent geeft een kleine tip dat hij kan werken aan de puls in het algehele stuk.

Student speelt het volgende stuk, docent luistert. Aan het eind vraagt de docent wat de student graag wil: verder oefenen of de oude stukjes beter maken. Student wil beter maken en vraagt of alles klopt. Docent adviseert om het stuk even een paar keer te spelen en dit helpt, het gaat er beter door. Docent adviseert om de pedaal erbij te doen. Dir proberen ze uit. Docent laat veel van de keuzes in de les aan de student over. Nu gaan ze een nieuw stukje uitzoeken, leerling moet het op gehoor uitzoeken. Als het lukt laat de docent de linkerhand erbij spelen. Hij moet het een paar keer herhalen, en dan gaan ze door naar het volgende moeilijkere stukje. De docent speelt het stukje voor achter de piano. Daarna speelt hij een makkelijke versie voor en moet de student dit op gehoor uitzoeken. Als dit lukt speelt de docent de LH en de student de RH. En gaan ze door naar het volgende stuk uitzoeken op gehoor. Af en toe geeft de docent tips zoals als hij ergens extra op moet letten of als hij iets vergeten is, los van de noten die de leerling speelt. Docent geeft aan wat de leerling nog kan proberen thuis en hoe hij het kan aanpakken en hij geeft aan dat als het niet lukt, ze het gewoon samen proberen in de volgende les.

Samenvatting

Opvallend heden bij de zanglessen

1. Les begint met vragen hoe het gaat en lichamelijk mentaal inchecken
2. Warmingup
3. Instructies worden veel gegeven aan de hand van voorbeelden
4. Veel voor en na doen (docent soms op de piano, soms gezongen)
5. Er wordt veel gelachen, er worden veel gekke dingen gedaan
6. Docent moet zowel pianospelen als de leerling in de gaten houden
7. Lichamelijke aspecten worden veel benoemd
8. Docent doet veel dingen mee
9. Hele lichaam wordt gebruikt, houding, ademhaling, armen, mond, kaak, lippen
10. Zangstukken en oefeningen worden voortdurend onderbroken om aanwijzingen te geven

Opvallend heden bij de pianolessen

1. Les begint met vragen waar student mee bezig is
2. Instructies worden gegeven adhv verbale instructies maar ook door voordoen
3. Docent leest de bladmuziek mee en schrijft hier dingen op
4. Een stuk wordt vaak helemaal doorgespeeld en vervolgens wordt het steeds onderbroken om feedback te geven.
5. Veel instructies gericht op de handen, dynamiek, frasering, articulatie.
6. Nieuwe muziek wordt gelezen of uitgezocht op het gehoor
7. Er worden veel voorbeelden gegeven door docent
8. Het is oke als iets fout gaat
9. Harmonie wordt betrokken bij de les